

Vid Kennelfullmäktige 2017 fick SKKs Centralstyrelse i uppdrag att tillsätta en utredning avseende höftledsdysplasi, kallad HD-utredningen. Slutrapporten som presenterades 2019 finns publicerad på SKKs hemsida.

Den skriftliga rapporten är på 125 sidor. Här publiceras sidorna 29 -30 ur rapporten. Det är utredningens förslag till åtgärder och fortsatt arbete.

SSRK har föreslagit att SKK i samband med en konferens i januari 2021 ska redogöra för hur arbetet fortskrider.

I HD-utredningsgruppen har representanter från ras- och specialklubbar, genetiker och veterinärer ingått:

Agneta Ståhle, ordförande, Eva von Celsing, Kerstin Hansson, Morten Nilsen (fram till 8/2 2018), Erling Strandberg, Gustaf Svensson, John Örvill, Astrid Indrebö, NKK, Katarina Mäki, FKK, Sofia Malm, SKK, Anne Bucksch, SKK, utredningssekreterare, Åke Hedhammar, adjungerad.

Utredningens förslag till åtgärder och fortsatt arbete

- A. Upprättande av avtal med röntgande kliniker om formerna för HD-screening och överföring av bilder på samtliga screenade hundar, till exempel att:
- Kliniken förbinder sig att tillse att all personal som arbetar med HD-röntgen har kunskap om den av FCI och SKK anvisade röntgenproceduren och håller sig uppdaterad om eventuella tillägg/ändringar.
  - Kliniken ska eftersträva att ta så få bilder som möjligt, med hänsyn tagen till arbetsmiljö avseende strålskydd.
  - Kliniken/den som utför röntgenundersökningen inte ska ge utlåtande om HD-grad eller göra mätningar på bilderna.
  - Användning av acepromazin som sederande substans i samband med HD-röntgen inte längre ska tillåtas.
- B. Regelbunden och återkommande utbildning av klinikpersonal avseende genomförandet av röntgenundersökningen.
- C. Fastställande av tidplan för avslutande av analogt insända röntgenbilder.
- D. Öppen redovisning av återkommande och standardiserade avläsarkalibreringar i Sverige.
- E. Utarbeta rutiner för återkommande och standardiserade avläsarkalibreringar gentemot övriga FCI-länder i allmänhet och nordiska länder i synnerhet. Inom Norden bör regelbundna valideringar/kalibreringar av slumpmässigt utvalda bilder genomföras och resultaten redovisas öppet.
- F. Genomföra en valideringsstudie till exempel av slumpmässigt utvalda hundar av några lämpliga raser där bilder redan lästa i Sverige skickas till annat nordiskt land för ny avläsning. Denna studie ska göras inom 2 år.

Kommentar till orden kalibrering/validering = "säkerställa att avläsningen är lika för alla".

- G. Undersöka om antalet inskickade bilder för bedömning av HD påverkar graderingen. Detta kräver möjlighet att skilja mellan HD- och ED-bilder. HD-utredningen önskar därför att detta tas hänsyn till i utvecklingen av det nya digitalröntgensystemet.
- H. I samband med övergången till det nya digitalröntgensystemet för insändning av röntgenbilder föreslår utredningen tydliga rutiner för:
- Att det antal HD- respektive ED-bilder som skickas in anges
  - Vad som läggs in som noteringar (subluxation etc.)
  - Enhetlig terminologi för noteringar (t.ex. subluxation istället för slapp led)
  - Säkerställande av annan avläsare vid omröntgen
- I. SKK bör, tillsammans med ras- och specialklubbar, arbeta för ett mer effektivt utnyttjande av HD-index i de raser där detta finns tillgängligt.
- J. Verka för skapandet av en nordisk/internationell gemensam avelsvärdering avseende HD genom utbyte av data och information.
- K. Ras- och specialklubbar bör löpande se över utfallet av befintliga hälsoprogram och avelsstrategier, samt uppfödarnas faktiska selektion avseende HD.
- L. Ras- och specialklubbar bör utvärdera effekterna av nyttjandet av utländska hundar utan känd "HD-bakgrund".
- M. Avsättning av medel för att om 5-10 år göra en uppföljande studie av HD-utvecklingen.

Utredningen har identifierat följande intressanta forskningsområden

- A. Möjligheten att vid skattning av HD-index ta hänsyn till resultat från båda höftlederna.
- B. Möjligheten att vid skattning av HD-index ta hänsyn till vikt och hullbedömning vid röntgen.
- C. En förstudie avseende nordisk avelsvärdering (nordiskt HD-index).
- D. Studera inverkan av sederingspreparat i kombination med starkt smärtstillande/sedativ substans vid HD-röntgen och undersöka om det finns rasspecifika skillnader.
- E. Studera grad av HD med, respektive utan, subluxation och förekommande rasskillnader gällande utveckling av kliniska höftledsbesvär i fler raser än de hittills undersökta. Målet är att ge en större kunskap om möjliga skillnader avseende rasernas anatomi eller andra faktorer som eventuellt påverkar känsligheten för subluxation eller kliniska symptom. Ökad kunskap om eventuella rasskillnader kan i förlängningen ge mer adekvata avelsrekommendationer för våra rasklubbar.